

Mikor kész egy szobor?

Beszélgetés Molnár Péterrel

CSONGRÁDY BÉLA

Molnár Péter szobrászművész Salgótarjában született, Somoskőújfaluban él. Itt kezdett el rajzolgatni, mintázgatni, és a budapesti képzőművészeti közép- illetve főiskolai tanulmányokat követően is ide tért vissza. Tanított több salgótarjáni iskolában, egy évtizede a Váczi Gyula Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanára. A Salgótarján várossá válásának kilencvenedik évfordulója tiszteletére rendezett programsorozat egyik központi eseményeként július 29-én avatták fel Dr. Förster Kálmánról, a város első polgármesteréről készített szobrát. Ez adta az apropóját beszélgetésünknek. A kávéházban találomra – ahogy többnyire lenni szokott – foglaltunk helyet: én háttal, ő szemben a nagy ablakkal. S miközben gondolkodott a válaszokon, gyakran nézegetett az emlékpark, a Förster tér tengelye felé, a saját műve irányába...

– A július végi avatóünnepség előtti napon is láttalak dolgozni a szobron, sőt még a minap is „simogattad” egy kicsit. Mikor készül el valójában egy szobor?

– Visszakérdezek: mikor fejeződik be egy gyermek nevelése? Mikor engedi el végleg egy szülő a fiát, a lányát? Szíve szerint mindig maga mellett tudná, vigyázna rá, örökösen tanácsokkal látná el. De egyszer csak be kell látnia: nem foghatja tovább a kezét. Most már így vagyok a Förster-szobrommal is: hiába vagyok maximalista, hiába szeretném még tökéletesebbé tenni, már nem az enyém, birtokba vették az emberek...

– Jó néhány országosan és helyileg neves, érdemes embernek (Bátki

Józsefnek, id. és ifj. Chorin Ferencnek, Dornyay Bélának, Glatz Oszkárnak, Illyés Gyulánénak, Mikszáth Kálmánnak, Mindszenty Józsefnek, Róth Flórisnak, Szabó István tudós plébánosnak és Szojka Ferencnek) állítottál már emléket műveiddel. Tudom, hogy a salgóbányai közkedvelt Zenthe-portréd különösen közel áll hozzád, hiszen, mint mondani szoktad, Te is a Tenkes kapitányán nőttél fel. Milyen helyet foglal el eddigi munkásságodban a Förster-szobor?

– Nagy megtiszteltetésnek éreztem a felkérést, mégis gondolkodási időre volt szükségem, úgy éreztem többet kell tudnom róla. A múzeumban tanulmányoztam a mostani évfordulóra megjelentetett, de akkor még kéziratossá visszaemlékezéseit, s miután megfogott a személyisége, azonosulni tudtam szellemiségével, igent mondtam a feladatra. Alapanyagként a bronz is felmerült, de én ragaszkodtam a kőhöz: jobban tudom céljaim szerint alakítani, átlényegíteni. Az ülő figura elvárás volt, de a vízszintes és függőleges síkokkal, a háromméteres oszloppal keretezett, szemlélődő, meditáló alakot úgy igyekeztem megformálni, elhelyezni, hogy a kompozíció egésze emelkedett módon utaljon Förster Kálmán egyéniségére, törekvéseire, életútjára. Jó volt hallani egy hölgy véleményét, amely szerint a szobor egyszerűségében, emberközelségében is monumentális hatást kelt. Még inkább örülök annak, hogy a gyerekek már „megmászta”, s egy anya ott szoptatta csecsemőjét. Természetesen nem volt közömbös a szakmai minősítés sem, minthogy a zsűri javasolta a városnak országos pályázaton való elindítását.

– Milyen esztétikai elv – ha úgy tetszik, ars poetica – jellemzi a szobrászatod?

– Egyszerűen: a művésztől a nézőig minden lépésnél a legjobbat akarom megfogalmaznom, hogy a művész egy tükör, a fény segítségével tud képet – vagy bármi más műalkotást – létrehozni. Ezt a fényt nevezhetjük ihletnek, a Szentlélek isteni sugallatának is. A lényeg az, hogy nem én vagyok a főszereplő, csak eszköze vagyok a magasztos tartalmak közvetítésének. Nem hiszek az alázat nélküli profizmusban.

– Mint fentebb már esett szó róla, a középiskolás évek (amelyek végeztével Kerényi Jenő szobrászati díjat kaptál) és a főiskolai diploma (amelyet Herman Lipót-díj is koronázott) megszerzése, azaz 1991 óta Somoskőújfaluban élsz, ízig-vérig somosinak vallod magad. Nem jelent ez hátrányt a pályádon, önkéntes kirekesztettséget az úgynevezett művészeti közéletből?

– Soha nem éreztem ilyet, s – bár volt rá kísértés – fel sem merült bennem, hogy elköltözzek Somosról, s távolra kerüljek szűkebb és tágabb családi, baráti körömtől. Nagyon kötődöm hozzájuk, inspiráló erővel hat rám a megszokott, szeretett környezet. Lehet, hogy máshol jobban

boldogulnék, előbbre tartanék, de meggyőződéssel vallom, hogy ott kell helyt állnunk, ahová születünk. Egy kis faluból is lehet megfelelően tájékozódni, orientálódni. Annál is inkább, mert barátaimmal nyaranta például Svédországban szoktam dolgozni: templomokon belül és kívül egyaránt adódik restaurátori munkánk. Ami pedig a művészeti életet, a szervezetséget illeti, soha nem voltam aktív a csoportosulásokban. A művésztelepeken sem éreztem igazán jól magam, számomra nem jelentettek kohéziós erőt. Kiállításokon sem szerepelek túlságosan gyakran. Ugyanakkor bárkivel szívesen beszélgetek művészeti kérdésekről (is).

– *Helyén van manapság a művészet elismertsége, a művészek megbecsülése?*

– Sok minden változott az elmúlt évek során, s nem mindig az alkotóművészek előnyére. Mi, szobrászok talán még jobb helyzetben vagyunk, mint más művészeti ágak művelői. Ugyanis a politikának minden szinten velejárója, hogy teremtsen, hozzon létre olyan emlékhelyeket, ahol méltóképp lehet ünnepelni és tisztelni az előző korszakok kiemelkedő eseményei, személyiségei előtt. Az általunk létrehozott szimbólumokkal magyarázható, hogy viszonylag folyamatosan – ha nem is egyenletesen – kapunk megbízásokat. Az én első jelentősebb köztéri munkám – a somosi hősök és áldozatok emlékműve – 2000-ben, 2001-ben a millenniumi rendezvényekhez kapcsolódott. Tisztában vagyok persze azzal is, hogy sok olyan művész van, aki nagyobb támogatást érdemelne akár az állam részéről is.

– *Sorsod, szakmai életed alakulásában fontos szerep jutott tanáraidnak. Kezdeti lépéseidet a szintén tősgyökeres somoskőújfalui Földi Péter szobrászművész egyengette, a középiskolában Tóth Béla és Konyorcsik János tanítványa voltál, a főiskolán pedig Kő Pál (akinek reliefje a tarjáni József Attila Művelődési és Konferencia Központ előterében található) fogadott növendékének. Most már évek óta Te is tanítasz. Milyen helyet foglal el mindennapjaiddban a pedagógiai munka?*

– Szoros korrelációban van a két terület: a szobrászkodás és a fiatalokkal való foglalkozás. Nem zárja ki, sőt az én esetemben bizonyos értelemben feltételezi egyik a másikat. A tanítás kiegészíti a művészeti munkát, számomra mentális töltekezést is jelent. Nehéz helyzetben lennék, ha választani kéne egyiket vagy másikat. Frissdiplomásként kiegészítő iskolában kezdtem tanítani, s ott bizony nem volt könnyű munkára fogni a tanulókat. Fóliasátrat építettünk, parkosítottunk, hasznos növényeket gyűjtöttünk. Ekkor tanultam meg „lehajolni” hozzájuk, megéreztetni velük, hogy a követelmény-állítás az ő érdekükben történik. Ezt az empatikus képességemet a rajztanítás, a vizuális látásra való nevelés során mindmáig honorálják a művészetoktatásban részt vevő tanítványaim. Közülük többen

– talán az én hatásomra is – választották élethivatásnak a rajzpedagógusi, művészi pályát, és kerültek felsőfokú képzésbe. Sok reményt fűzök például az egyik legtehetségesebb tanítványom, Hájás Katinka jövőjéhez (ő már diplomázott a képzőművészeti egyetemen). Minden bizonnal olyanok is hasznosíthatják a tőlem tanultakat, akik más szakterületen tanulnak tovább, például építésznek készülnek.

– *Egy alkotóművésszel készített interjú nem fejeződhet be anélkül, hogy ne szólnánk készülő munkáidról, terveidről...*

– Nemrégiben fejeztem be egy plasztikaként megformált vegyes anyagú (bronz, kő, ólom, réz) asztali feszületet. És már benne vagyok egy komoly megbízás megvalósításában: Madonna-szobrot készítek Svédországba. Kértem, hogy ne szabjanak határidőt, hogy elmélyedhesek a témában. Középkori szimbólumrendszer alapján ábrázolom – valamivel kisebb mint életnagyságban – Máriát, amint köpenye alá gyűjti a hozzá fohászolókat. Ez faszobor lesz. Mindig vonzódtam a fához is, különösen munkásságom elején dolgoztam sokat ezzel az anyaggal, amely a lélekből fakadt érzelmeket, gondolatokat bensőségesen, organikus jelleggel képes visszaadni...

